

УДК 338.64

Козійчук М.В.,

факультет фінансів, 4 курс

Науковий керівник - Урванцева С. В.,

к.е.н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Кредитування зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Збільшення кількості та обсягу експортних та імпорتنих торговельних операцій зумовлюють необхідність розширення банківського фінансування зовнішньоекономічної діяльності клієнтів. Для подальшого розвитку та поглиблення інтеграційних процесів експортери повинні створювати більше можливостей для співробітництва зі своїми партнерами. Відтак у процесі розвитку зовнішньоекономічних відносин суттєво зросла роль їх фінансування за рахунок боргових ресурсів.

Згідно Закону Україну зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [1].

В умовах ринкової економіки існує безліч методів залучення коштів з метою фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємства із зовнішніх джерел. Найбільш поширеною формою міжнародних розрахунків є розрахунки в кредит. Система зовнішньоекономічних взаємовідносин суб'єктів господарювання має можливість застосовувати різноманітні форми та методи міжнародного кредитування. Найпоширенішими формами банківського кредитування зовнішньоекономічної діяльності є факторинг та форфейтинг.

При зовнішньому факторингу у договірних відносинах між резидентами різних країн застосовується Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг. Факторинг – це діяльність спеціалізованої установи (факторингової компанії або відділу банку), що пов’язана з переуступкою цій установі клієнтом-позичальником несплачених платежів-вимог за поставлені товари, виконані роботи чи надані послуги. Тобто, метою факторингу є забезпечення своєчасної оплати відвантаженої продукції, ліквідації дебіторської заборгованості та підвищення ефективності розрахунків.

Згідно з конвенцією існують певні обмеження щодо факторингу. Для обслуговування приймаються лише підприємства, що виробляють високоякісні та широковживані товари та послуги; підприємства, що мають перспективу щодо розширення виробництва та збільшення прибутку, а нестача коштів у них має лише тимчасових характер. Крім цього перед укладанням договору фактор ґрунтовно вивчає фінансово-господарську діяльність клієнта-позичальника. Оцінка фінансового стану впливає на прийняття позитивного чи негативного рішення про укладання факторингової угоди та її зміст [2].

Отже, факторинг – це особливо вигідна для підприємств дрібного та середнього бізнесу форма фінансування, що дає змогу експортерам сконцентруватися на виробничих проблемах [3]. Вона прискорює одержання більшої частини платежів, гарантує повне погашення заборгованості та знижує витрати на ведення рахунків. Факторинг дає гарантію платежу та звільняє постачальників від необхідності брати додаткові та дуже дорогі кредити в банку. Все це сприятливо впливає на фінансове становище підприємств.

Ще одним, не менш вагомим методом кредитування зовнішньоекономічної діяльності є форфейтинг, що є однією з форм короткострокового та середньострокового кредитування зовнішньоторговельних угод у формі придбання банком платіжних зобов’язань, поданих у формі векселів, без права зворотної вимоги до продавця. На відміну від факторингу, форфейтинг виключає регрес (регрес – зворотна вимога відшкодування сплаченої суми) до експортера

[3]. При цьому, форфейтер бере на себе всі ризики, пов'язані з операцією, а експортер відповідає лише за правові аспекти вимог.

Предметом форфейтингової угоди є дебіторська заборгованість покупців товарів, що, як правило, базується на придбанні (дисконтуванні) векселів та інших боргових вимог на основі фіксованої процентної ставки. Використання векселів пояснюється їх широким використанням у кредитуванні торговельних операцій та простотою оформлення.

Незважаючи на зручність даних методів кредитування зовнішньоекономічної діяльності, існує ряд проблем, що перешкоджає їх використанню. Перш за все, для багатьох підприємств здійснення зовнішньоекономічної діяльності є досить складним процесом, адже існує відмінність у веденні документообігу, законодавчих актах. Також існують досить вагомі недоліки, пов'язані з недосконалістю митного обслуговування та митних процедур, фінансових розрахунків, наявні проблеми транспортування й зв'язку; недосконалістю роботи служб із надання консалтингових, інформаційних та інших ділових послуг тощо[4]. Крім цього, для позичальника основними недоліками є те, що плата за даними видами кредитування є більшою ніж за іншими видами кредитних послуг банків; процедура прийняття рішення про фінансування є складною та довготривалою; існує ризик невизначеності, тобто при факторингових та форфейтингових операціях необхідно знати правові тонкощі країни-імпортера. В сучасних умовах існує валютний ризик, що пов'язаний з нестабільністю грошової одиниці, також не виключається процентний ризик. Для банку необхідно обов'язково враховувати кредитний ризик та ризик ліквідності.

Отже, фінансування зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання є важливим для економічного розвитку країни, адже воно виступає засобом конкурентної боротьби на міжнародному ринку, оскільки розширює можливості експортера щодо збуту, а імпортера – щодо придбання товару. Доцільним є розширення спектру послуг щодо зовнішньоекономічної

діяльності банками України, а також лояльності до клієнтів та зацікавленості ними.

Список використаних джерел:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 1792-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 52. Ст. 860.
2. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг: Закон України від 11.01.2006 № 3302-IV
3. Яценко М. С. Альтернативні форми фінансування зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання / М. С. Яценко, Ю. С. Максименко. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – №22. – С. 886–893.
4. Черчик Л. Основні проблеми зовнішньоекономічної діяльності підприємств України / Л. Черчик. // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2015. – №2. – С. 21–25.

УДК 368

Кулікова Є. О.,

аспірантка кафедри ФМФР

Одеський національний економічний університет

Особливості пенсійного страхування в Данії

Сучасна пенсійна система України знаходиться на стадії реформування. Планується, що за результатами проведених реформ відбудеться формування такої системи, яка в повному обсязі забезпечить турботу про всіх громадян нашої країни. У зв'язку з цим набуває значущості аналіз досвіду функціонування пенсійних систем в ряді розвинених держав, в таких як Данія.

Данія має дворівневу пенсійну систему, яка складається з державної розподільчої та обов'язкової накопичувальної підсистеми, побудовану за корпоративним принципом (рис. 1).